

GRUP GAZETESİ

dostlukgrubu.com

DOSTLUK GRUBU RÜZGARİ BOSTANLI'DA ESTİ

Dostluk Grubu, İzmir Büyükşehir Belediyesi İle Birlikte Bostanlı'da Açık Hava Konseri Düzenledi

Dostluk Grubu Derneği'nin Bostanlı Gün Batımı Seyir Terası'nda İzmir Büyükşehir Belediyesi ile birlikte düzenlediği konser 27 Temmuz Perşembe akşamı gerçekleşti.

Açık havadaki konserde adeta Dostluk Grubu rüzgarı yaşandı. Sıcak geçen günlerin ardından havanın 10 derece düşerek 28 derece olduğu bu özel gecede, serin havada konseri izlemeye gelen dinleyiciler büyük keyif yaşadı.

27 şarkı ve türkünün seslendirildiği konserde Dostluk Grubu'nun sekiz solistin yanı sıra sunucu Göksenin Çakmak, Şef Ahmet Eren Özen ve iş insanı Bülent Aşçıbaşı da solo eserler seslendirdiler.

İki saat süren konserde çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu dinleyici kitlesi şarkılarla doyusya eğlendi. Dernek Başkanı ve Şef Ahmet Eren Özen, konserde yaptığı konuşmada sanatın ve sanatçının daima destekçisi olan İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanı Tunç Soyer'e ve Kültür Sanat Daire Başkanı Ceren Umay'a teşekkür ederken sosyal mesaj da verdi. Özen, çevre kirliliğinden kaçınmak gerektiği uyarısında bulundu. Seyircilerin sık sık "Bir Daha" tezahüratları ile alkışlarıyla şarkılara eşlik etmesinden duyduğu memnuniyeti ifade etti.

"ENFLASYONU ANLAYABİLMEK"

Prof. Dr. İbrahim Attila Acar

Enflasyon konuşurken maliyetler başlayıp anlatmak adetten olmuş. Evet "maliyet" bir enflasyon sebebidir. Bir de "yok satmak" var ki mal yetiştirememek, bu da fiyatların yukarılarda bir yerlere yapışıp kalmasında etkilidir. Fiyatlar inmez. Doluluk, talep patlaması, mal yetiştirememek... "Olsa 10 ton daha şakır şakır satarız, ah elimizde olaydı tam zamanyıdı" söylemleri arz yetersizliğidir. Bu da bir enflasyon unsurudur.

Kışın gıda enflasyonunun bir kısmını bunda aramak gerek. Çarşı pazara ulaşamayan üretici... Ürünü tarlada, tarla çamur, yollar kapanmış ama pazarda mal yok. Al sana yüksek fiyat. Bu sene rahmeti bol Allah'ım, geç de olsa verdikçe verdi yağmuru. Seralar, rüzgara fırtınaya yenik düştü. Sonra sıcaklar mahsulü tarlada kavurdu. Haliyle çarşı pazar bunu başka türlü fiyatladı.

TÜFE de artar, Merkez'in de herkesin de hesabı şaşar...Ocak tahminlerinde deprem yoktu; bu büyük felaket can yaktı... Geciken yağmur, kavurucu sıcak da yoktu... TCMB %38 enflasyonu yıl sonunda %58 olarak güncelledi. Yani ne aylık ne de yıllık bir tahmin ve doğru öngöründen bahsetmek mümkün değil...

Ancak özellikle gıda grubunda bir hareket mevcut. Çarşı pazara hakikaten inilir gibi değil. Market fiyatlarını anlatmaya gerek yok. Hakikaten fiyatlar yüksek, görüyoruz. Ancak sebze meyve sadece üretmekle kalmıyor; toplamak, ambalajlamak hatta kasalamak bile maliyetleri artırıyor. Bir de ürünün bir başka yere nakliyesi söz konusu olursa... Hale giren ürün manav ya da pazarcı tezgahlarında her bir aşamada araçlarla yeniden fiyatlanıyor. Darası firesi, akarı kokarı dersiniz; işte o zaman borçlu bile çıkabiliriz! Sözün özü, bu üretim ve dağıtım modeliyle, yüksek fiyatlama her zaman olacaktır. Ürünün yerinde fiyatı, doğal afetler, aracı faktörü, hal vb. süreçleri ciddi ele alınmalı başka bir ekim dikim ve dağıtım modeli planlanmalıdır.

Sözleşmeli çiftçilik, üretimin planlanması, hal yasası halk pazarları üzerine yeni modeller üzerine çalışılmalıdır. Türkiye 50 yıl önceki Türkiye değildir. O günün 30 milyon nüfusu %60 kadarı köylerde yaşayan insanlardan oluşuyordu. O günkü nüfusa göre planlanan hal ve pazar dengesi artık değişmeli, kurumsal yapılar oluşturulmalıdır. Aksi halde kazanan üretici olmayacak, kıt malın tabiatı gereği fiyatı yüksek olacaktır. Yüksek fiyatın sorumlusu yine üretici görünmekle beraber kazananı araçlar olacaktır. Halk da yüksek enflasyona daha fazla fiyat ödeyerek, başka harcamalarından kısarak, refahından vazgeçerek katlanmak zorunda kalacaktır.

Ama her şeyin de bir sınırı mutlaka vardır.

"6 LİRA ZAM VE DEVAMI" Haldun Çıray

Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek göreve geleli ne kadar oldu unuttum ama süre kısa da olsa tek kelime ekonomik bir projeye ait bildirim yok!

Ekonomiyle ilgili iktidardan seçimden önce de bir söylem yoktu iktidara yeniden gelindiğinde de yoktu. Muhalefete daha seçim olmadan ekonomik planlarını soranlar devam eden iktidara bakanların kimler olacağını ekonomik projelerinin nelerden ibaret olduğunu sormadı. Şimdilerde yine yok. Bazıları, "İktidar 2010 yılına kadar iyi idi sonrasında bozuldu" diyebiliyor. Peki 2010 yılına kadar ekonomi konusunda ne söylendi, ne yapıldı da; iyi idi? Ben söyleyeyim.

Kemal Derviş tedbirleri yani IMF programları 2010 yılına kadar devam etti. Neydi bu programın içeriği? KİT'ler özelleştirilecek ve kamudaki işçiler işten çıkarılacak, kamu projeleri karlı bile olsa özel sektöre devredilecekti. Hepsi yapıldı. Bugün ortada ne Sümerbank kaldı ne TEKEL.

İşçi çıkarmak, geçmişte partilerin başını yedi. O partileri düşünün; hepsi yok oldu gitti. Şimdilerde ise devamlı zam yapılıyor. Eh enflasyon da var. Cirolar artıyor öte yandan işsizlik, enflasyon yoksulluk da, artıyor.

Yoksulluğa karşı, refah düzeyinin her geçen gün azalmasına karşı hala daha bilinen herhangi bir tedbir göremiyoruz. Dolaylı vergilere ise zam üstüne zam. Akaryakıtta 6 lira zam daha başlangıç. Hazır parayla işin yoluna gireceği düşünülüyor. Görevdekiler ekonomiden bihaber bence. O nedenle sıcak paraya bel bağlayarak işin halledileceğini sanılıyor. Çok zor, bekleyip görelim.

İnsanlara araba yaptık, gemi yaptık, petrol çıkardık, doğalgaz bulduk; işte millet de çalışanı takdir etti ve iktidarı tekrar seçti.. Uçak gemisi yapımı medyada ve gazetelerde müjde diye manşet yapılıyor. Ayrıntılar ise saklı tutuluyor. İşin aslı ise uçak gemisi 15-20 senede biter diye belirtiliyor. Ve haberin ayrıntılarında anlatılan kısımları okuyan, dinleyen yok. Okusa ne olur? Bir uçak gemisinin yüzdürüldüğü andan itibaren nelere ihtiyaç var açıklanmak yerine sütür gerisinde niye tutuluyor. Her konu doğru anlatılmalı ortaya çıkması muhtemel 20-25 yıllık bir üretimi yarın sabah hazır gibi anlatmak insanların umutlarını beklentilerini yaralayabilir.

TV kanallarının yanıltıcı video haberleri ile enflasyon arasında uçurumlar var. Bir insanı bir toplumu bir kere aldatabilirsin, ilelebet asla. Bu beş yıl iktidarın en zor yılları olacak inşallah sonu hayırlı olur.

"BUGÜNÜN PARA FİNANS TRAFİĞİNİ ANLAMAK - 1"

Prof. Dr. Coşkun Küçüközmen

YENİ TCMB GÖRÜCÜYE ÇIKTI

Bu yazı dizisine başlarken önce önemli bu konuda küçük bir not düşmek istiyorum. Perşembe günü ilk kez kamuoyu karşına çıktı; Merkez Bankası Başkanı Sayın Hafize Gaye Erkan. Hem enflasyon raporunu anlattı hem de arkasından Merkez Bankası Başkan Yardımcılığı'na bir takım atamalar yapıldığını gördük. Ben hepsinin başarılı olmalarını diliyorum.

"**Merkez Bankacılığı, ciddi bir iştir**" diyorum eski bir Merkez Bankacısı olarak. İnanın ülkenin güvenliği kadar önemlidir. Deneyim, bilgi, birikim gerektiriyor. Ticari bankacılıktan farklıdır. Akademik dünya ile merkez bankacılığının yolları çok sık kesişir ama akademinin destekleyici ve biraz sınırlı bir rolü vardır bu noktada. Neticede Merkez Bankası olarak ülkenin hem para politikasını hem enflasyonunu hem istihdamını bir çok şeyini yönetirken o yolculukta genellikle yalnız kalıyorsunuz ama herkes de size güvenmek zorundadır.

İngiltere'de 1994 yılında yayınlanan bir çalışmanın başlığı beni çok etkilemişti. "Independent But Accountable" yani "**Merkez Bankaları bağımsız olmalıdır ama bu bağımsızlık başına buyrukluk değildir; aynı zamanda hesap verebilir**" olmalıdır.

Merkez Bankası'nın şu an yeni kadrosu farklı alanlardan gelen bir ekipten oluşuyor. Bu arkadaşlar içerisinde Merkez Bankası deneyimi olan var mı bilemiyorum ama anahtar kelime "uyum". Uyum içerisinde çalıştıkları takdirde başarılı olmamaları için bir sebep yok. Neticede başkalarının aklından yararlanmayı da ihmal etmesinler. Çünkü Merkez Bankası deneyimine sahip çok sayıda değerli ekonomistler var. Çalışanlar, daha önce çalışmış olanlar var. Belirtmek istediğim ilk konu buydu.

Bilmiyorum sinema filmleri sever misiniz ama? Bundan böyle yaklaşık 6 sene önce bir film oynamıştı "Para Tuzacı" diye.

George Clooney, Julia Roberts başroldeydi ve televizyon üzerinden insanları böyle paralarla, yatırımlarla dolandıran bir şebeke, insanları manipüle etmişti; öyle bir film. O filmin girişinde çok güzel bir replik var. Onunla başlamak istiyorum.

Ve şöyle başlıyordu: Gürültüler, sesler, New York borsası falan bir monolog şeklinde. "Başlıyoruz dinliyor musun beni" diyordu; "Olanlara dikkat ediyor musun? Oralara iyi bakıyor musun? Çünkü işler çok karmaşıklaşmak üzere. Bunun için yavaş başlayıp sizin için güzel ve basit hale getireceğim" diyordu.

Sahip olduğu her şeyi kaybeden bir adamın hikayesini anlatıyordu. Buradan nereye gelmek istiyorum? Şu soruya: Paranızın nerede olduğuna dair hiçbir fikriniz var mı?

Paranızın nerede olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok!

PARA HIZLA HAREKET EDEN BİR ENERJİDİR

Bir zamanlar bankanıza gittiğinizde bir kasa açılır, içinden altın külçeler falan olurdu, paralar olurdu. Artık öyle bir şey yok. O para var ya para! Canını dişine taktığın şey dev bir fiber optik kablo ağında dolaşan birkaç fotonluk enerjiden başka bir şey değil artık!

Peki niye böyle yaptık? Çünkü daha hızlı olması için yaptık. Çünkü paramız hızlı olsa iyi olur. Diğer adaminkinden daha hızlı olmalı. Daha hızlı ticaret, daha hızlı kar, her şeyiyle daha hızlı pazarları istiyorsanız bu yolda hareket edeceksiniz ama birkaç kez de tökezlemeye göze alacaksınız.

Bu hız bizleri şu noktaya getiriyor: Bankacılığı hani sırf bu hız sebebiyle tamamen Fintech alanına taşıyabilir miyiz? Ama bir diğer taraftan bakıyoruz bankalar da hızlı olma yolunda büyük atılımlar yapıyor. Benim cevabım "hayır". Çünkü bankalar var olmaya devam edecek. En azından öngörülebilir gelecekte her şey artık Fintechler tarafından yönetilecek şekilde bir iddiada bulunmak çok zor.

Bunun birçok nedeni var. Öncelikle deneyim, birikim, veri, analiz, sistemik sorunlar... Bir de şöyle bir şey var insan psikolojisinde: Hani "**benim bankam**" dediğiniz zaman şöyle bir ana caddede dolaştığınızda bankanızı orada görmek size huzur veriyor ama hiçbir binası olmayan sadece dijital olarak hizmet veren bir banka bir sorun olduğu zaman gidip derdinizi anlatacağınız bir yerin olmamasının psikolojik bir etkisi de var.

DİJİTAL BANKACILIKTAN FİNTECHLER'E

2000'li yılların başında arkadaşlarımla beraber bu konuyu çok tartışmıştık. Özellikle hatta 1995 – 2000 seneleri arası neredeyse beş yıl "dijital bankalara ne kadar güvenebiliriz" ne yapabiliriz sorunlarıyla çalkalanmıştı. Buradan şöyle bir noktaya gidiyoruz. Konu para olunca iş ciddileşiyor. Niçin ciddileşiyor? Çünkü para ülkenin güvenliğini silah kadar tehdit edebilecek hatta ondan daha fazla tehdit edebilecek bir güce sahip.

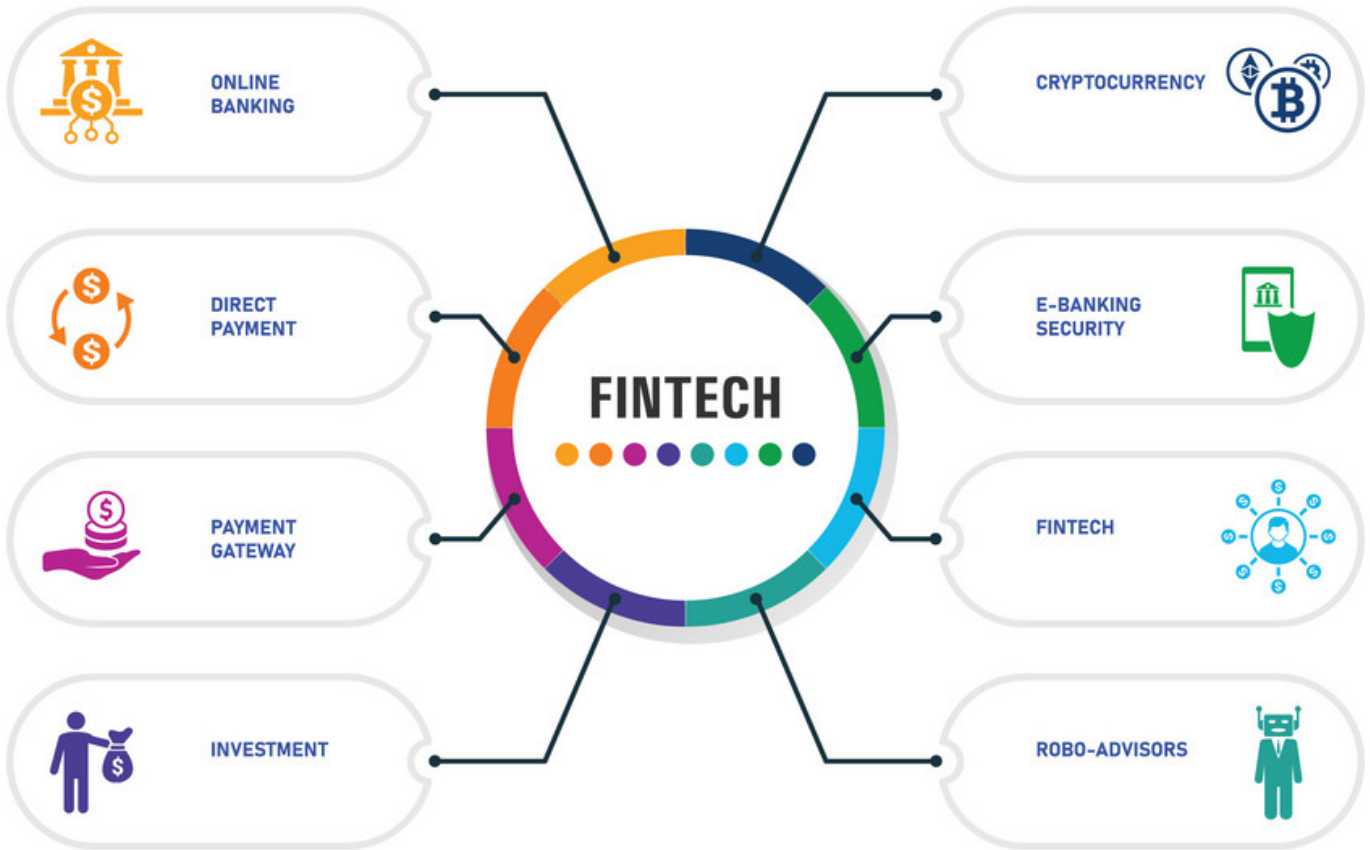
Bir kağıt parçası diyorsunuz, üstünde bir rakam yazıyor. Bu rakam sizlerin 10 yıl 20 yıl 50 yıl 100 yıl çalışarak didinerek inşa ettiğiniz bir fabrikayı bir ormanı bir deniz kenarında bir yapıyı her şeyi satın alabiliyor. Nasıl bu güç yani? Bu kağıdın gücü kağıdın arkasındaki güç bunu alıyor. Dolayısıyla bu nokta o kadar karmaşık ve anlaşılması o kadar zor bir konu ki bunu biraz daha açalım.

Amerika Birleşik Devletleri deyince aklınıza ne geliyor? Süper Güç! Teknoloji Ülkesi! Silikon Vadisi! Evet hepsi doğru. Amerika'da gözlerinin önünde, burunlarının dibinde Slikon Vadisi Bankası battı. Ve bu banka öyle bir banka ki teknoloji şirketlerinin göbeğinde bu şirketlerin parasını yöneten bir banka. Yani aşırı güven; hem bankaya aşırı güven hem bankanın sistemlerine olan aşırı güven bu bankayı batırdı.

Bu teknoloji şirketleri bu teknolojik bankalar nedir? Finansal risklere karşı korunma mekanizması nedir? Türev ürünler piyasasında risklerimizi nasıl koruyabiliriz? Bunları çok iyi biliyor mu bilmiyor mu? Hepsi raporda yazıyor ve ortaya komik komik şeyler çıktı. Komik olan şeyler ne? Silikon Vadisi Bankası'nın bir çok çalışanı uzaktan çalışıyormuş. Kim bilir hangi adada? Tatil yaparken herhalde palmye ağaçlarının arasına kurdukları hamakta önlerindeki tabletlerden bu işi yapıyorlardı. Bu şaka değil. Bu bir gerçek. Raporun içinde yazıyor bu. Eh şimdi bu bankanın batışı birden bire arkasından First Republic Bank'ın batışına sebep oldu ve FRP çok büyük sıkıntı yaşadı.

Bütün bunları anlamlı bir çerçeveye yine oturtalım her zaman kullandığımız bir kavramdır bu. Şimdi bu iki banka sıkıntı yaşadı. Ardından İsviçre'de Credit Suisse ile UBS birleşti. Almanya'da daha önce yine bir teknoloji şirketi Wild Card ciddi sıkıntı yaşadı. Hepsinden daha da önemlisi geçtiğimiz yıl Ekim Kasım aylarıydı sanırım, kıvrıkcık saçlı ve şortla gezen Sam Bankman Fried'in 7-24 erişilebilir denilen kripto para borsası FTX 40 milyar dolarlık zarar yazdı. Bunları kabaca topladığımız zaman ortaya 150 milyar dolarlık bir rakam çıkıyor.

150 milyar dolar çok büyük bir para. Türkiye'nin GSYH'nin beşte biri. Eğer elinizde bu kadar nakit para varsa muhteşem bir şey! Bugün Türkiye'de birçok bankanın sermayesini toplayın bu kadar rakama yakındır, yani birçok banka bile satın alabilirsiniz. İş o zaman sistemde teknoloji bir "panacea" yani "her derde deva bir çözüm" değil. Neticede iyi yönetilmediği zaman, riskler iyi analiz edilmediği zaman sisteme olan güveni yaralıyor, zedeliyor. Bunlar bizim sadece bildiklerimiz ve büyükler... Bilmediklerimiz var, küçük bir çok satışlar var ve tabirimi mazur görün bir çok dolandırıcılık olayı var. Dolayısıyla hız güzel, erişim kolaylaştırılıyor ama kaç kişi internet bankacılığını biliyor kaç kişi bu bankacılık hizmetlerinden gereğince yararlanabilecek teknolojik bilgiye sahip?

HIZI YÖNETMEK ÖNEMLİ

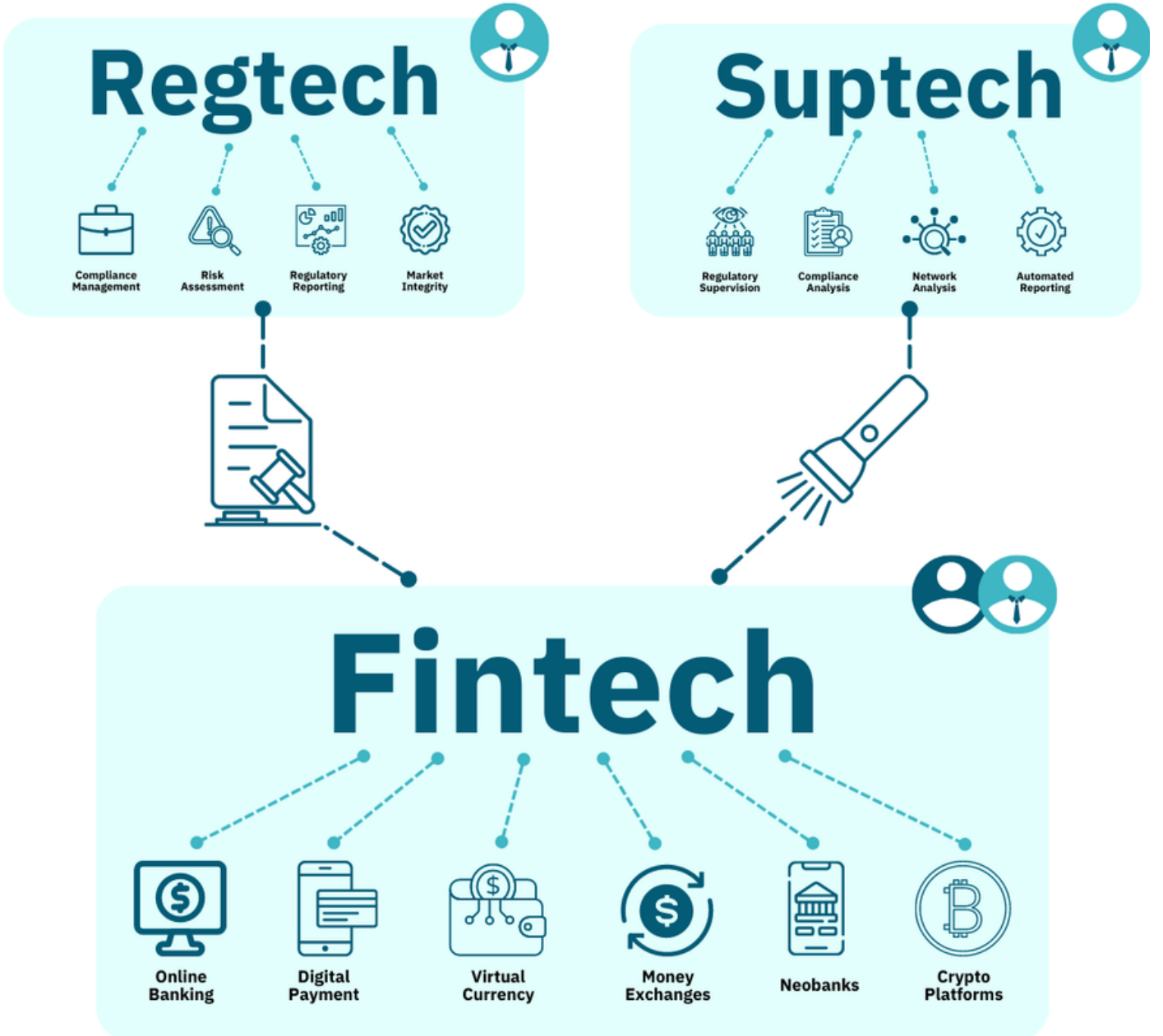
Bir zamanlar söylemiştik. Fintech okuryazarlığı, dijital finans okuryazarlığı diye hatırlarsanız. Şimdi bunların hepsinin bir şekilde eğitilmesi, bilgi verilmesi gerekiyor. Burada şunu paylaşmak istiyorum. Fintech dünyası o kadar hızlı ki bir tarafta insanları avlıyorlar değil mi? Yetenekli avcıları var. Transfer ediyorlar firmadan firmaya. Diğer taraftan şirket avcıları da var. O küçük Fintech'ler büyüme aşamasına geldiklerinde, sağlam adımlar attıklarında bunları da satın alıyorlar. Çünkü dünyada devasa bir miktarda para var ve bu para birkaç şeye hemen mıknaatla çekilmiş gibi geliyor. Sağlam bir hukuk sisteminin üzerine nitelikli teknoloji ve insan kaynağını koyduğunuz zaman müthiş bir noktaya gelebiliyor, parayı mıknaat gibi çekebiliyorsunuz. Dolayısıyla hız güzel bir şey ama başı da döndürebilir!

Fintech Startups in Turkey

Fintechlerin düzenlenmesi ve denetimi birçok ülkede bizim Merkez Bankaları'na benzer kurumlar tarafından yapılıyor. Ama hani hazır Fintechler çıkmışken bunları da biz denetleyelim, düzenleyelim diye bir yola girmeleri çok zor çünkü bu işin farklı tarafları var. Bir defa Fintech yani finansal teknoloji. Peki düzenleme teknolojisi ne? Regtech. Denetleme teknolojisi Subtech.

Bu kavramlar üzerine bir sonraki yazıda konuşmaya devam edeceğiz.

GRUP GAZETESİ | 42. SAYI

KÜNYE

GÜNCEL, RENKLİ, UYGAR, PAYLAŞIMCI GAZETE, GRUP GAZETESİ

Yıl: 3 Sayı: 42 Yayın Periyodu: 10 günde bir internette yayınlanır.

Dostluk Grubu Derneği adına Grup Gazetesi'nin İmtiyaz Sahibi:

Ahmet Eren Özen (Başkan)

Yönetim Kurulu:

Hüseyin Kaya, Yadigar Bahar Alayunt, Ayşe Dilek Levent, Tevhide Sinem Boyan

Ahmet Eren Özen tüm yazılarıyla "dostlukgrubu.com"da

OLAYLAR VE TEPKİLER
30/07/2023

Bazen insanın içinde bulunduğu zamana "dur" demesi gerekir. Sonra da o hafta içinde neler yaşadığını, neler yaptığını düşünmesi gerekir. "Acaba hangi fırsatları kaçırdım?" ya da "Ne yapsam kendim için daha iyi bir durum yaratabilirdim?" diye sorguya çekmelidir insan kendini. Buna insanın kendi kendini "muhakemeye alması" da diyebiliriz.

"Muhakeme" sözcüğünü internette Acun Ilıcalı'nın da kullandığını gördüm. Acun, önüme çıkan kısa videoda diyor ki: "Bir işte en önemli şey muhakemedir. Yani ne noktada patrona danışmalıyım bu işi ya da patrona danışmadan..."

KEMAL BEY KAZANSAYDI
GÜNDEM BAMBAŞKA
OLURDU
31/07/2023

Kemal Kılıçdaroğlu seçimi kaybetmiştir doğru. Meral Akşener de kaybetmiştir, Babacan da Davutoğlu da Karamollaoğlu da Uysal da. Hatta Yavaş ve İmamoğlu da.

Kemal Kılıçdaroğlu kazansaydı kim kazanmış sayılacaktı onunla beraber bakalım: Akşener, Babacan, Davutoğlu, Karamollaoğlu, Uysal, Yavaş, İmamoğlu.

"Kemal Kılıçdaroğlu kaybetti, çekilsin" diyenler, bu diğer isimlere de çekilsin diyor mu? İmamoğlu'na diyorlar mı mesela? Ya da İmamoğlu'nun tekrar aday olması halinde..."

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
BÖLÜMÜNDE YENİ
FIRSATLAR
1/8/2023

2009 yılında girdiğim üniversite sınavında sözel alanda 598. olarak İstanbul Kültür Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü kazandım. O dönem bölümde kimler yoktu ki: Hayati Develi, Ömür Ceylan, İsa Kocakaplan, Emel Kefeli, Özkul Çobanoğlu, Hacer Gülşen, İskender Pala, Durali Yılmaz, Vahit Türk, Abdulkadir Emeksiz aklıma ilk etapta gelen hocalarım. Hepsine sağlıklı ömürler diliyorum.

Yine çok değerli asistan/araştırma görevlisi abilerimiz, ablalarımız vardı. Üst devre arkadaşlarımız, sınıf arkadaşlarımız...